

بررسی آگاهی و عملکرد پرستاران بیمارستان های قزوین در خصوص فرآیند انتقال خون در سال ۱۳۹۴

زهرا سادات طباطبایی پور، هانیه رحمانی و دکتر مهدی آزاد

چکیده

مقدمه و هدف

تهیه خون و فرآورده ای خونی، نگهداری، انتقال و تزریق این اجزا هریک فرآیند مخصوص به خود را دارد؛ لذا باید افراد مسئول حداقل آگاهی های لازم را در ارتباط با طب انتقال خون داشته باشند. ایمنی و اثربخشی فرایند انتقال خون، وابسته به دانش و مهارت پرستارانی است که مسئولیت آن را به عهده گرفته اند. نظر به حساسیت و اهمیت فوق العاده فرایند تزریق خون، بررسی میزان آگاهی و عملکرد پرستاران در این زمینه میتواند میزان کاستی های مربوط به آگاهی و عملکردشان در زمینه مورد مطالعه را شناسایی نموده و کادر درمانی و مراکز انتقال خون را برای اصلاح شرایط راهنمایی نماید.

مواد و روش ها

در یک مطالعه توصیفی- مقطعی، ۱۲۴ نفر از پرسنل پرستاری که مایل به شرکت در پژوهش بودند، از طریق نمونه گیری تصادفی در بیمارستان های شهر قزوین در سال ۱۳۹۴ انتخاب شدند و میزان آگاهی و عملکرد آنها توسط پرسشنامه ای شامل ۲۵ سوال در ارتباط با سطح آگاهی آنها از جنبه های مختلف طب خون شامل نگهداری، انتقال، تزریق و واکنش های احتمالی ناشی از تزریق به صورت جداگانه و در قیاس با یکدیگر مورد ارزیابی قرار گرفت. نمره دانش و عملکرد پس از کدگذاری برحسب میزان امتیاز کسب شده در سه سطح ضعیف، متوسط و خوب رتبه بندی گردید. تجزیه و تحلیل داده ها به کمک آزمون های تحلیل واریانس و همبستگی پیرسون و با استفاده از نرم افزار spss20 انجام شد.

یافته ها

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بیشترین افراد مورد بررسی در گروه سنی ۲۰-۳۰ سال (۶۸،۷٪) و زن (۸۶،۷٪) بوده و دارای مدرک کارشناسی پرستاری (۹۵،۶٪) هستند. نتایج نشان داد میانگین نمره آگاهی افراد $2/25 \pm 7/12$ بود که دامنه نمرات ۹ و نمرات بین ۳ تا ۱۲ بود. میانگین نمره عملکرد نیز $2/17 \pm 38/96$ با دامنه نمرات ۱۰ و نمرات بین ۳۰ تا ۴۰ ارزیابی شد. سپس از آزمون تحلیل واریانس جهت بررسی رابطه استفاده گردید. نتایج مبین وجود رابطه بین عملکرد و آگاهی افراد مورد بررسی بود ($p<0/05$).

بحث و نتیجه گیری

با توجه به نتایج این مطالعه، میزان آگاهی و کیفیت عملکرد پرستاران در زمینه انتقال خون، در سطح متوسط است؛ لذا بعلت اهمیت فوق العاده زیاد فرایند ترانسفوزیون خون و تهدید ایمنی بیماران از این حیث، اجرای برنامه های آموزشی بیشتر و کنترل و نظارت مدیران ضروری به نظر می رسد و پیشنهاد می شود در دروس دانشگاهی بطور جدی به این بحث پرداخته شود و بازآموزی در زمینه فرایند انتقال خون، مطابق با آخرین استانداردهای موجود در زمان اشتغال پرستاران توصیه می گردد.

کلمات کلیدی: آگاهی، عملکرد، انتقال خون، پرستاران